

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Граматички преглед српског и хрватског језика

Gramatički pregled srpskoga i hrvatskoga jezika

Slovníčne preglednice srbskega in hrvaškega jezika

(učno gradivo za predmeta Lektorat srbščine in Lektorat hrvaščine)

Pripravil

lekt. dr. Gjoko Nikolovski

Maribor 2016

Vsebina

O srpskom jeziku	3
O hrvatskome jeziku	5
Граматички преглед српског језика	7
Именице	7
Именице мушког рода	7
Именице женског рода	7
Именице средњег рода.....	8
Личне заменице.....	8
Придеви.....	9
Придевска промена.....	9
Конјугација у српском језику	10
Презент.....	10
Футур први.....	10
Перфекат.....	11
Императив.....	11
Потенцијал	12
Значења падежа	13
Gramatički pregled hrvatskoga jezika	15
Imenice	15
Imenice muškog roda	15
Imenice ženskog roda.....	15
Imenice srednjega roda.....	16
Osobne ili lične zamjenice	16
Pridjevi.....	17
Sklonidba pridjeva	17
Konjugacija u hrvatskome jeziku	18
Prezent	18
Futur prvi	18
Perfekt	19
Imperativ	19
Kondicional prvi.....	20
Padeži i njihove funkcije	21
Literatura:.....	23
Viri:	23

O srpskom jeziku¹

Godina 863. predstavlja početak slovenske pismenosti i slovenske misije braće Ćirila i Metodija. Na zahtev moravskog kneza Rastislava da mu pošalje učene ljude koji će među Slovenima širiti hrišćanstvo i pismenost, vizantijski car Mihailo za misiju određuje Konstantina Filozofa (Ćirila) i njegovog brata Metodija. Pre polaska u misiju, Ćirilo i Metodije su preveli neophodne biblijske knjige sa grčkog na slovenski jezik i zapisali ih pismom glagoljicom.

Staroslovenski jezik predstavlja prvi književni jezik svih Slovena čiji su tvorci bili Ćirilo i Metodije. Staroslovenski jezik nastao je na osnovu govora makedonskih Slovena iz okoline Soluna, ali nikada nije bio govorni jezik.

Glagoljica je prvo slovensko pismo koje je nastalo po ugledu na grčko pismo. Postojala je obla i uglasta glagoljica, a nastala je od reči glagolati što znači govoriti. U srpskim krajevima glagoljicu je ubrzo zamenila ćirilica, a u zapadnim krajevima latinica.

Ćirilica je drugo slovensko pismo nastalo krajem IX i početkom X veka po ugledu na grčko pismo. Njen tvorac nije poznat, ali se pretpostavlja da je to bio jedan od učenika Ćirila i Metodija- Kliment Ohridski i da je nastala u Makedoniji.

U X veku u Makedoniji Crnorizac Hrabar piše dragoceno naučno delo pod nazivom Slovo o pismenima u kome se raspravlja o vrednosti slovenskog jezika i pisma. Do tada se verovalo da postoje samo tri sveta jezika: latinski, grčki i hebrejski, a Hrabar je uspeo da odbrani vrednost i značaj slovenskog jezika i da obelodani vredne podatke o slovenskoj misiji solunske braće Ćirila i Metodija.

Značaj XII veka za razvoj jezika bio je u pojavama redakcija ili recenzija slovenskog jezika, koje su zapravo značile unošenje elemenata narodnog jezika (fonetskih, morfoloških, leksičkih) u staroslovenski jezik. Te redakcije su naročito bile prisutne u delima svetovnog karaktera, kao što su pisma, povelje, zakoni. Takvom jednom redakcijom nastaje i srpskoslovenski jezik, odnosno srpska redakcija staroslovenskog jezika ili crkvenoslovenski jezik.

Godina 1180. značajna je zbog nastanka najvažnijeg spomenika srpske kulture pisan srpskoslovenskim jezikom i ćiriličnim pismom, a to delo se naziva Miroslavljevo jevanđelje.

¹ Srpski jezik. Vir: <http://www.srpskijezik.rs/>. Pridobljeno dne 25. 9. 2016.

U XIV veku nastao je Zakonik cara Dušana, pisan srpskoslovenskim jezikom, koji je značajan jer u njemu dominiraju elementi srpskog narodnog jezika.

Godine 1690. dešava se Velika seoba Srba i tada je jedan deo srpskog naroda i sveštanstva zbog ratovanja na strani Austrije, a protiv Turaka, izbegao na sever, preko Save i Dunava, u tadašnju Južnu Ugarsku.

U XVIII veku, tačnije 1726. i 1733. na molbu srpskog patrijarha, među Srbe u Ugarskoj stižu ruski učitelji Maksim Suvorov i Emanuel Kozačinski i otvaraju Slavjansku i Latinsku školu. Suvorov i Kozačinski sa sobom nose udžbenike i knjige na ruskoslovenskom jeziku koji Srbi prihvataju i uče, a kasnije ga mešaju sa srpskim narodnim jezikom.

Mešanjem ruskoslovenskog sa elementima srpskog narodnog jezika nastaje slavenosrpski jezik.

Prvi pisac koji piše slavenosrpskim jezikom jeste Zaharija Orfelin i to će posebno naglasiti u svom delu iz 1768. godine pod nazivom Slavjanoserpski magazin. Pored slavenosrpskog, Orfelin istovremeno piše i na narodnom jeziku i uviđa potrebu da narodni jezik bude književni. Značaj narodnog jezika uvideli su i Gavril Stefanović Venclović (piše na oba jezika) i Jovan Rajić koji je na narodnom jeziku napisao značajan ep pod nazivom Boj Zmaja s orlovi.

O hrvatskome jeziku²

Hrvatski je slavenski jezik, zapadnojužnoslavenske podskupine u slavenskoj grani indoeuropske jezične porodice koji se kao i ostali slavenski jezici razvio iz praslavenskoga. Hrvatskim se kao materinskim jezikom služi više od 5,5 milijuna ljudi. Službenim je jezikom u Republici Hrvatskoj i jednim od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, a njime se služe i pripadnici hrvatske etničke i jezične manjine u Srbiji, Crnoj Gori, Sloveniji, Mađarskoj, Austriji, Slovačkoj, Italiji te u drugim državama u kojima žive pripadnici hrvatske jezične zajednice.

Hrvatski jezik obuhvaća standardni, odnosno književni jezik te sve narodne govore kojima se služe Hrvati. Dijalektima čakavskoga i kajkavskoga narječja govore samo Hrvati, dok se štokavskim narječjem uz Hrvate služe i Bošnjaci, Srbi i Crnogorci. Od štokavskih dijalekata arhaičnim šćakavskim (tzv. slavonskim) govore samo Hrvati, novoštokavskim ikavskim i ijekavsko-šćakavskim Hrvati i Bošnjaci, a novoštokavskim ijekavskim Hrvati na više terena i na širem dubrovačkome području, ali i drugi južnoslavenski narodi. Hrvati u Gradišću (Austrija, Mađarska, Slovačka) služe se uglavnom dijalektima čakavskoga, rjeđe štokavskoga i kajkavskog narječja, Hrvati u talijanskoj pokrajini Molise štokavskim narječjem, a Hrvati Krašovani u Rumunjskoj služe se jednim torlačkim dijalektom. Svi ti dijalekti pripadaju srednjojužnoslavenskom dijasistemu slavenske jezične grane.

Hrvatska pisana jezična baština svoje početke bilježi već krajem XI. stoljeća. Najstariji su hrvatski tekstovi pisani svojevrsnom mješavinom hrvatske inačice crkvenoslavenskog jezika i arhaične čakavštine te isključivo glagoljicom. Od XII. stoljeća Hrvati razvijaju vlastitu inačicu ćiriličnoga pisma koja se najčešće naziva bosančicom, a od XIV. stoljeća sve se češće počinju koristiti i latiničkim pismom. Utjecaj hrvatske redakcije crkvenoslavenskoga jezika postupno slabi nakon XIV. stoljeća, a osobito nakon provale Turaka u XV. st., kada se na povijesnome hrvatskom prostoru razvijaju pokrajinske pismenosti na pojedinim dijalektima svih triju hrvatskih narječja. U XVI. i XVII. st. hrvatska čakavska i osobito štokavska književnost dosežu europsku literarnu razinu.

² Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Vir: <http://ihjj.hr/stranica/o-hrvatskome-jeziku/26/>. Pridobljeno dne 25. 9. 2016.

Počeci standardizacije današnjega hrvatskog jezika sežu u XVIII. stoljeće. Međutim, i prije toga razdoblja na prostoru sjeverozapadne Hrvatske razvija se kajkavski standardni jezik, dok se na ostalim hrvatskim područjima, bez obzira na to pripadaju li štokavskom ili čakavskom narječju, utiru temelji današnjemu standardnom hrvatskom jeziku koji nastaje na organskoj novoštokavskoj podlozi zapadnoga tipa. U doba Hrvatskoga narodnog preporoda u prvoj polovici XIX. st. zapadna novoštokavština postaje temeljem općehrvatskoga jezičnoga standarda. Pod utjecajem sjevernih i zapadnih slavenskih jezika uvodi se morfofonološki pravopis, a u grafiju dijakritički znakovi. Grafija se ustaljuje tek krajem XIX. st. (s pravopisom I. Broza), a pokušaj hrvatskih vukovaca i madžarona na čelu s T. Maretićem da hrvatski jezični standard približi ili prilagodi srpskomu (koji je više-manje istodobno standardizirao srpski jezikoslovac V. Karadžić) polučio je samo djelomičan uspjeh.

Temelji standardizacije današnjega hrvatskoga jezika uglavnom su učvršćeni krajem XIX. stoljeća. Snažna nastojanja na unifikaciji hrvatskoga i srpskog jezika koja su slijedila u XX. stoljeću i svoj vrhunac dosegla tzv. Novosadskim dogovorom iz god. 1954. nisu stoga imala presudnoga utjecaja na razvoj hrvatskoga standardnog jezika. Osim toga, posljedice toga "dogovora" poništene su god. 1967. donošenjem Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga jezika.

Osamostaljenje Republike Hrvatske omogućilo je hrvatskomu jeziku samostalan i prirodan jezični razvoj, neovisan o političkim, društvenim i inim pritiscima. Hrvatski je jezik ugrađen u temelje hrvatskoga nacionalnog i jezičnog identiteta, no standardni se jezik međutim ne može nikada dokraja naučiti. Stoga je proučavanje i njegovanje hrvatskoga jezika i njegova standarda osnovna zadaća Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Граматички преглед српског језика

Именице

Именице мушког рода

	Једнина		Множина		
Н	човек	Јанко	тата	прозори	тате
	интервју	Ђорђе		интервјуи	
Г	човека	Јанка	тате	прозора	тата
	интервјуа	Ђорђа		интервјуа	
Д	човеку	Јанку	тати	прозорима	татама
	интервјуу	Ђорђу		интервјуима	
А	човека	Јанка	тату	прозоре	тате
	интервју	Ђорђа		интервјуе	
В	човече	Јанко	тата	прозори	тате
	-	Ђорђе			
И	човеком	Јанком	татом	прозорима	татама
	интервјуом	Ђорђем		интервјуима	
Л	човеку	Јанку	тати	позорима	татама
	интервјуу	Ђорђу		интервјуима	

Именице женског рода

	Једнина		Множина	
Н	јабука	ствар	јабуке	ствари
Г	јабуке	ствари	јабука	ствари
Д	јабуци	ствари	јабукама	стварима
А	јабуку	ствар	јабуке	ствари
В	јабуко	ствари	јабуке	ствари
И	јабуком	ствари	јабукама	стварима
		стварју		
Л	јабуци	ствари	јабукама	стварима

Именице средњег рода

	Једнина		Множина	
Н	село	поље	села	поља
Г	села	поља	села	поља
Д	селу	пољу	селима	пољима
А	село	поље	села	поља
В	село	поље	села	поља
И	селом	пољем	селима	пољима
Л	селу	пољу	селима	пољима

Личне заменице

Једнина					
Н	ја	ти	он	она	оно
Г	мене	тебе	његга (га)	ње (је)	његга (га)
Д	мени (ми)	теби (ти)	њему (му)	њој (јој)	њему (му)
А	мене (ме)	тебе (те)	његга (га)	њу (ју, је)	његга (га)
В	-	ти	-	-	-
И	мном	тобом	њим	њом	њим
Л	мени	теби	њему	њој	њему

Множина					
Н	ми	ви	они	оне	она
Г	нас	вас	њих (их)	њих (их)	њих (их)
Д	нама (нам)	вама (вам)	њима (им)	њима (им)	њима (им)
А	нас	вас	њих (их)	њих (их)	њих (их)
В	-	ви	-	-	-
И	нама	вама	њима	њима	њима
Л	нама	вама	њима	њима	њима

Придеви

Придевска промена

Једнина			
Н	лепи дечак	лепа девојчица	лепо село
Г	лепог дечака	лепе девојчице	лепог села
Д	лепом дечаку	лепој девојчици	лепом селу
А	лепог дечака	лепу девојчицу	лепо село
В	лепи дечаче	лепа девојчице	лепо село
И	лепим дечаком	лепом девојчицом	лепим селом
Л	лепом дечаку	лепој девојчици	лепом селу

Множина			
Н	лепи дечаци	лепе девојчице	лепа села
Г	лепих дечака	лепих девојчица	лепих села
Д	лепим дечацима	лепим девојчицама	лепим селима
А	лепе дечаке	лепе девојчице	лепа села
В	лепи дечаци	лепе девојчице	лепа села
И	лепим дечацима	лепим девојчицама	лепим селима
Л	лепим дечацима	лепим девојчицама	лепим селима

Конјугација у српском језику

Презент

Гради се од презентске основе, која се добија одбијањем личног наставка -мо у 1. лицу множине презента, и следећих наставака:

Лице	Једнина	Множина
1.	-м/-у	-мо
2.	-ш	-те
3.	- (нема наставка у овом лицу)	-ју/-у/-е

Лице	Једнина	Множина
1.	кувам	кувамо
2.	куваш	кувате
3.	кува	кувају

Футур први

Футур први (или **будуће време**) је глаголско време које служи за описивање радње, стања или збивања који ће се десити у будућности.

У српском језику футур први се гради на два начина:

- од скраћеног облика презента глагола „хтети“ и инфинитива глагола који се мења
- додавањем краћег облика презента глагола „хтети“ на инфинитивну основу.

Футур први глагола „писати“:

Први начин (као сложени глаголски облик):

Једнина	Множина
ћу писати	ћемо писати
ћеш писати	ћете писати
ће писати	ће писати

Други начин (као прост глаголски облик):

Једнина	Множина
писаћу	писаћемо
писаћеш	писаћете
писаће	писаће

Перфекат

Перфекат је сложен и личан глаголски облик који означава радњу, стање или збивање које се потпуно десило у прошлости, или је започело у прошлости.

Перфекат се у српском језику гради од несвршеног облика презента глагола „јесам“ и радног глаголског придева: *радио сам*, тј. *ја сам радио*.

Перфекат глагола „радити“

Лице	Једнина	Множина
1.	Ја сам радио (радио сам)	Ми смо радили (радили смо)
2.	Ти си радио (радио си)	Ви сте радили (радили сте)
3.	Он је радио (радио је)	Они су радили (радили су)
	Она је радила (радила је)	Оне су радиле (радиле су)
	Оно је радило (радило је)	Она су радила (радила су)

Императив

Императив је глаголски начин којим се изражавају заповести и жеље да се обаве одређене радње; њиме се може исказивати молба, савет или наредба.

Императив у српском језику гради се тако што се на презентску основу глагола (која се добија одбијањем наставка за 3. лице множине презента) додају двојаки наставци:

- -и, -ј (за 2. лице једнине)а
- -имо, -јмо (за 1. лице множине)
- -ите, -јте (за 2. лице множине)

Наставци -и, -имо, -ите:

- видети (**виде** → вид)
 - 2. лице једнине: **види**
 - 1. лице множине: **видимо**
 - 2. лице множине: **видите**

Описне конструкције за 3. лице:

- за 3. лице једнине: нека види
- за 3. лице множине: нека виде

Наставци -ј, -јмо, -јте:

- певати (**певају** → пева)
 - 2. лице једнине: **певај**
 - 1. лице множине: **певајмо**
 - 2. лице множине: **певајте**

Описне конструкције за 3. лице:

- за 3. лице једнине: нека пева
- за 3. лице множине: нека певају

Потенцијал

Потенцијал се гради од аориста помоћног глагола „бити“ и радног глаголског придева. *Изузетак је треће лице множине, у којем се уместо аориста „бише“ користи облик трећег лица једнине („би“).*

Лице	Једнина	Множина
1.	бих радио	бисмо радили
2.	би радио	бисте радили
3.	би радио	би радили

НОМИНАТИВ	
1. Номинатив субјекта	<u>Петар</u> студира географију. <u>Банка</u> се налази у <u>Словенској улици</u> .
2. Номинатив у функцији лексичког језгра предиката	Јована је <u>учитељица</u> . Она је <u>плава</u> и <u>висока</u> .
ГЕНИТИВ	
1. Генитив субјекта	У нашој продавници увек има <u>хлеба</u> .
2. Генитив објекта	Не пијем много <u>воде</u> .
3. Генитив простора	Полица се налази <u>поред ормара</u> .
4. Генитив времена	У Новом Саду ћу бити <u>до јула</u> .
5. Квалификативни генитив	Пијем кафу <u>без шећера</u> . Купила сам блузу <u>дугих рукава</u> .
6. Посесивни генитив	Ово је пас <u>Мајине сестре</u> .
7. Генитив узрока	Урадио бих то <u>из љубави</u> .
ДАТИВ	
1. Датив намене (индиректни објекат)	Писао сам <u>пријтељима</u> из Словеније.
2. Датив циља	Путујемо <u>ка Београду</u> .
3. Датив логичког субјекта	<u>Мени</u> се спава.
4. Концесивни датив	<u>Упркос киши</u> утакмица је почела.
5. Посесивни датив	Видео сам <u>ти</u> друга.
АКУЗАТИВ	
1. Акузатив директног објекта	Често једем <u>колаче</u> .
2. Акузатив намене (индиректни објекат)	Припремила сам књиге <u>за студенте</u> .
3. Акузатив циља	Путујем у <u>Марибор</u> .
4. Акузатив времена	<u>У понедељак</u> имам испит.
5. Квалификативни акузатив	Купила је кућу <u>на спрат</u> .
6. Акузатив логичког субјекта	<u>Софију</u> боли глава.
ВОКАТИВ	

1. Вокатив у функцији обраћања некоме	<u>Професоре</u> , да ли могу да Вас питам нешто?
ИНСТРУМЕНТАЛ	
1. Инструментал друштва	Разговарала сам јуче <u>са Марином</u> .
2. Инструментал средства	На посао долазим <u>аутобусом</u> .
3. Инструментал простора	Седимо <u>пред кућом</u> .
4. Инструментал времена	<u>Средом</u> имамо курс немачког језика.
5. Квалификативни инструментал	Купила сам мајицу <u>са туфницама</u> .
ЛОКАТИВ	
1. Локатив објекта	Размишљам о <u>летовању</u> .
2. Локатив простора	Бојана живи у <u>Београду</u> .
3. Локатив времена	Дошао сам у Србију у <u>октобру</u> .
4. Квалификативни локатив	Да ли видиш девојку у <u>жутиим панталонама</u> ?

Gramatički pregled hrvatskoga jezika

Imenice

Imenice muškog roda

	Jednina		Množina	
N	fakultet	učitelj	fakulteti	učitelji
G	fakulteta	učitelja	fakulteta	učitelja
D	fakultetu	učitelju	fakultetima	učiteljima
A	fakultet	učitelja	fakultete	učitelja
V	fakultete	učitelje	fakulteti	učitelji
L	fakultetu	učitelju	fakultetima	učiteljima
I	fakultetom	učiteljom	fakultetima	učiteljima

Imenice ženskog roda

	Jednina		Množina	
N	mati	mudrost	matere	mudrosti
G	matere	mudrosti	matera	mudrosti
D	materi	mudrosti	materama	mudrostima
A	mater	mudrost	matere	mudrosti
V	mati	mudrosti	matere	mudrosti
L	materi	mudrosti	materama	mudrostima
I	materom	mudročću	materama	mudrostima

Imenice srednjega roda

	Jednina		Množina	
N	selo	polje	sela	polja
G	sela	polja	sela	polja
D	selu	polju	selima	poljima
A	selo	polje	sela	polja
V	selo	polje	sela	polja
L	selu	polju	selima	poljima
I	selom	poljem	selima	poljima

Osobne ili lične zamjenice

Jednina					
N	ja	ti	on	ona	ono
G	mene, me	tebe (te)	njega (ga)	nje (je)	njega (ga)
D	meni (mi)	tebi (ti)	njemu (mu)	njoj (joj)	njemu (mu)
A	mene (me)	tebe (te)	njega (ga)	nj/nju (ju, je)	njega (ga)
V	-	ti	-	-	-
L	meni	tebi	njemu(u)	njoj	njemu(u)
I	mnom(e)	tobom	njim(e)	njom(e)	njim(e)

Množina					
N	mi	vi	oni	one	ona
G	nas	vas	njih (ih)	njih (ih)	njih (ih)
D	nam(a)	vam(a)	njima (im)	njima (im)	njima (im)
A	nas	vas	njih (ih)	njih (ih)	njih (ih)
V	-	vi	-	-	-
L	nama	vama	njima	njima	njima
I	nama	vama	njima	njima	njima

Pridjevi

Sklonidba pridjeva

Jednina			
N	lijep, lijepi	lijepa	lijepo
G	lijepog	lijepe	lijepog
D	lijepom	lijepoj	lijepom
A	lijepog, lijep(i)	lijepu	lijepo
V	lijepi	lijepa	lijepo
L	lijepom	lijepoj	lijepom
I	lijepim	lijepom	lijepim

Množina			
N	lijepi	lijepe	lijepa
G	lijepih	lijepih	lijepih
D	lijepim	lijepim	lijepim
A	lijepe	lijepe	lijepa
V	lijepi	lijepe	lijepa
L	lijepim	lijepim	lijepim
I	lijepim	lijepim	lijepim

Konjugacija u hrvatskome jeziku

Prezent

Prezent ili sadašnje vrijeme u standardnom hrvatskom jeziku tvori se od glagolske osnove i nastavaka:

Lice	Jednina	Množina
1.	-m/-u	-mo
2.	-š	-te
3.	-	-ju/-u/-e

Lice	Jednina	Množina
1.	kuham	kuhamo
2.	kuhaš	kuhate
3.	kuha	kuhaju

Futur prvi

Futur prvi ili buduće vrijeme glagola u hrvatskom jeziku tvori se od nenaglašenog prezenta pomoćnog glagola htjeti i infinitiva.

Prvi način (kao složeni glagolski oblik):

Jednina	Množina
ću pisati	ćemo pisati
ćeš pisati	ćete pisati
će pisati	će pisati

Drugi način (kao prosti glagolski oblik):

Jednina	Množina
pisat ću	pisat ćemo
pisat ćeš	pisat ćete
pisat će	pisat će

Perfekt

Perfekt ili prošlo vrijeme glagola u hrvatskom jeziku tvori se od nenaglašenog prezenta pomoćnog glagola biti i glagolskog pridjeva radnog.

Lice	Jednina	Množina
1.	Ja sam radio/-la/-lo	Mi smo radili/le/la
2.	Ti si radio/-la/-lo	Vi ste radili/le/la
3.	On je radio	Oni su radili
	Ona je radila	One su radile
	Ono je radilo	Ona su radila

Imperativ

Imperativ zapovjedni je način glagola u hrvatskom jeziku. Imperativ je krnji glagolski oblik; ne postoji imperativ prvog lica jednine.

U prvom licu množine, kao i u drugom licu jednine i množine, imperativ se tvori se od prezentske osnove i nastavaka. Nastavci su trojaki, ovisno o prirodi prezentske osnove:

- mo, -te (kod glagola na kraju čije prezentske osnove stoji suglasnik j),
- i, -imo, -ite (kod glagola na kraju čije prezentske osnove stoji suglasnik, osim j),
- j, -jmo, -jte (kod glagola na kraju čije prezentske osnove stoji samoglasnik).

U trećem se licu koristi pomoćna čestica neka koju slijedi prezent glagola u odgovarajućem broju.

Kondicional prvi

Kondicional sadašnji (također kondicional I.) jedan je od dva pogodbena načina glagola u hrvatskom jeziku. Tvori se od nenaglašenog aorista pomoćnog glagola biti i glagolskog pridjeva radnog.

Lice	Jednina	Množina
1.	bih radio	bismo radili
2.	bi radio	biste radili
3.	bi radio	bi radili

NOMINATIV	
1. Subjekt	Jana piše.
2. Dio imenskog predikata	On je moj profesor.
GENITIV	
1. Subjekt kojeg nema	Nema naših profesora.
2. Posvojnost	Ovo je knjiga Ljudevita Gaja.
3. Partitivnost	Molim šalicu kave. Izvoli čašu vode.
4. Vrijeme	Stigli smo nakon predavanja. Sljedeće godine idemo na more.
5. Mjesto	Nalazimo se kod pošte. Prolazimo pokraj ambulante.
6. Uzrok	Ona je zabrinuta zbog onih problema.
7. Opis	Tko je onaj momak duge crne kose?
DATIV	
1. Namjena/svrha	Poklon sam namijenila Ani.
2. Cilj	Vozimo se ka Zagrebu.
3. Nositelj stanja	Marku je hladno.
4. Mjesto	Trenutno smo nasuprot banki i kazalištu.
5. Dopusnost	Došao je unatoč svojoj bolesti.
AKUZATIV	
1. Izravni objekt	Čitam jednu dobru knjigu.
2. Vrijeme	U subotu idem u Ljubljano.
3. Cilj	Idem u centar.
4. Namjena/svrha	Imam nešto za Anu.
5. Razlog kretanja	Idem po mamu na zračnu luku.
6. Nositelj stanja	Anu boli glava.
VOKATIV	
1. Obraćanje, dozivanje	Profesore, da li bih Vas mogla nešto pitati?

LOKATIV

1. Tema	Razgovaramo o predavanju.
2. Mjesto	Mi smo na poslu.
3. Vrijeme	U kolovozu je vruće.
4. Opis	Da li vidiš djevojku u žutim hlačama?

INSTRUMENTAL

1. Društvo	Putujem s najboljim prijateljima.
2. Sredstvo	Pišem olovkom.
3. Mjesto	Šetamo parkom. Stojim pred školom.
4. Vrijeme	Godinama nismo se vidjeli. Utorkom idem na tenis.
5. Opis	Imam malu kuću s malim vrtom.

Literatura:

Dragutin RAGUŽ, 1997: Praktična hrvatska gramatika. Zagreb: Medicinska naklada.

Живојин СТАНОЈЧИЋ, Љубомир ПОПОВИЋ, 2004: Граматика српскога језика. Београд: ЗУНС.

Viri:

Srpski jezik. Vir: <http://www.srpskijezik.rs/>. Pridobljeno dne 25. 9. 2016.

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Vir: <http://ihj.hr/stranica/o-hrvatskome-jeziku/26/>. Pridobljeno dne 25. 9. 2016.